

κος, και ήθελε νά υπάγῃ κατ' εὐθείαν εἰς τὴν παγίδα. Ἡ κυρία Γριμάλκη εἶχε προσκαλέσει τὴν γείτονά της, κυρίαν Γαλὴν, καὶ ἐπρότεινε ὅτι θὰ ἔχουν ἐν ὠραίῳ συμπόσιον μαζῇ.

Ὅλοι ἦσαν εὐχαριστημένοι μὲ αὐτὴν τὴν πρότασιν, καὶ ὑπῆγαν εἰς τὴν τραπεζαρίαν ὅπου ἦτο ἡ παγίδα ὑποκάτω τῆς τραπέζης καὶ μέσα ἐν νέον κομμάτι τυρὶ ἀπαλόν.

«Ἀς κλείσωμεν τὴν θύραν,» εἶπεν ἡ κυρία Γριμάλκη, «διὰ νὰ μὴ μᾶς ἀκούσῃ ὁ ἀφέντης μου ὡς τὴν ἄλλην φορὰν, διὰ νὰ φάγωμεν μὲ ἡσυχίαν, ὅταν ὁ κύριος Σφύρικος θὰ μᾶς φέρῃ τὸ τυρί.» «Καλὰ λέγεις,» εἶπεν ἡ φίλη της. «Εἴσθε σοφῇ,» εἶπεν ὁ Σφύρικος. «Καὶ τί λέγεις ἐσὺ μικρῇ μου Ποντικᾷ;» ἠρώτησεν ἡ κυρία Γριμάλκη. «Νομίζω ὅτι εἴσθε σοφῇ,» ἐπανέλαθεν ἡ Ποντικᾷ τὸν λόγον τοῦ ἀδελφοῦ της.

Ἐνῶ ὠμιλοῦσαν αἱ γάται μὲ τὴν Ποντικᾷ, ὁ Σφύρικος ὑπῆγεν εἰς τὴν παγίδα ὅπου τὸ τυρὶ ἐφαίνετο τόσον νόστιμον, ὥστε ἔβαλεν ἀμέσως τὴν μύτην του καὶ τὰ δύο ἐμπροσθινὰ πόδια του καὶ ἡ παγίδα ἔπεσε καὶ ἐκλείσθησαν μέσα σφυκτᾷ.

Ὁ θόρυβος τῆς παγίδος καὶ ἡ δυνατὴ φωνὴ τοῦ αἰχμαλώτου ἔσυρον τὴν προσοχὴν τῆς μικρᾶς ἀδελφῆς του, ἡ ὁποία ἔτρεξε νὰ τραβήξῃ αὐτὸν ἔξω. Ἐνῶ λοιπὸν αὐτὴ ἦτο ἐνησχολημένη εἰς τοῦτο, κάποιος ἐκτύπησε τὴν θύραν.

«Ποῖος εἶναι;» ἠρώτησεν ἡ κυρία Γριμάλκη.

«Ἐγὼ, ἡ κυρία Ποντικίνα, ἦλθα διὰ τὰ παιδιὰ μου.»

«Ἐλθὲ μέσα,» εἶπεν ἡ πονηρὰ γάτα, ἀλλὰ δὲν ἤνοιξε τὴν θύραν καὶ ἐγύρισεν εἰς τὰ ποντικᾷ καὶ ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν οὔτε ὁ εἷς οὔτε ἡ ἄλλη ἦσαν εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ἡ κυρία Γριμάλκη καὶ ἡ φίλη της εὔρον καλὴν διασκέδασιν μὲ αὐτά.

Ἡ κυρία Ποντικίνα ἐπερίμενε ἐξω εἰς τὴν θύραν, καὶ ὅταν ἤκουσε τὴν τελευταίαν κραυγὴν καὶ ἀγωνίαν τῶν τέκνων της ἐπέστρεψεν εἰς τὴν φωλεάν της μὲ πολλὰ δάκρυα καὶ ἀναστεναγμούς.

Ἡ ἡθικὴ διδασκαλία τῆς ἱστορίας ταύτης, εἶναι, ὅτι ἡ παρακοὴ τῶν τέκνων φέρει εἰς τοὺς γονεῖς δυστυχίαν καὶ εἰς αὐτὰ τὴν καταστροφὴν των.

Μικροὶ μου ἀναγνώσται, προσέχετε νὰ ὑπακούητε τοὺς γονεῖς σας.

Α. Ι. Σ.

Ο ΗΓΕΜΩΝ ΚΑΙ ΤΟ ΖΑΤΡΙΚΙΟΝ

Λέγεται ὅτι τὸ παιγνίδιον τοῦ ζατρικίου ἐφευρέθη ὑπὸ βραχμάνου τινὸς καλουμένου Σίσσα, πρὸς τέρψιν τυραννόφρονος ἡγεμόνος. Ἐδειξε διὰ τούτου εἰς τὸν ἡγεμόνα ἐκείνον ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ ζατρικίῳ, καὶ τοι παντοδύναμος οὐδὲν ἡδύνατο νὰ πράξῃ ἄνευ τῶν συμβούλων, ἦτοι τοῦ λαοῦ. Ὁ μονάρχης κατεβέβη ἐκ τοῦ παιγνιδίου καὶ ἐζήτησε παρὰ τοῦ Βραχμάνου τί νὰ δώτῃ αὐτῷ ὡς ἀνταμοιβήν. Ὁ Βραχμάνος εἶπε: «Μεγαλειότατε βλέπετε ὅτι ὑπάρχουσι τεσσαράκοντα τέσσαρα τετράγωνα ἐπὶ τοῦ ζατρικίου· ἡ ἀμοιβὴ τὴν ὁποίαν ζητῶ εἶναι νὰ θέσῃτε ἓνα κόκκον σίτου ἐπὶ τοῦ πρώτου τετραγώνου, δύο ἐπὶ τοῦ δευτέρου, καὶ νὰ ἐξακολουθήσῃτε οὕτω διπλασιάζοντες τὸν ἀριθμὸν μέχρι τοῦ τελευταίου τετραγώνου». «ὦ, εἶπεν ὁ Ἡγεμὼν, ἡ αἰτησίς σου εἶναι τόσον μετρία, ὥστε εὐκόλως δύναται νὰ ἱκανοποιηθῇ. Κάμε τὸν λογαριασμὸν καὶ φέρε μου αὐτὸν αὔριον τὸ πρωῒ». Ὁ Βραχμάνος τὸ ἔπραξε, καὶ ὁ Ἡγεμὼν λίαν ἐξεπλάγη ἰδὼν ὅτι ὑπεσχέθη πλείονα τῶν ὅσων ἡδύνατο νὰ ἐκτελέσῃ, διότι πᾶσαι αἱ σιταποθήκαι τοῦ βασιλείου του δὲν περιεῖχον ἱκανὸν σίτον νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος· τὸ ὁποῖον τόσον ἀπροσέκτως συνωμολόγησεν.

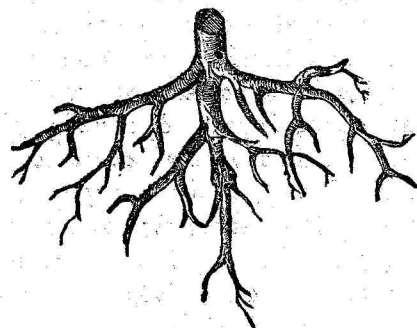
ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΜΕΡΟΣ Α'.—ΦΥΤΑ

ΚΕΦ. ΚΑ'.

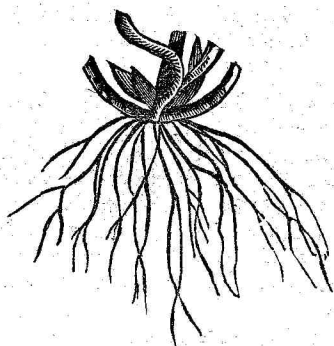
Πλείονα περὶ ριζῶν

Ἡ ρίζα, πλὴν τοῦ ὅτι εἶναι εἶδος τι στομάχου εἰς τὸ φυτὸν, εἶναι προσέτι καὶ στήριγμα αὐτοῦ. Τὸ φυτὸν προσηλῶται δι' αὐτῆς στερεῶς ἐντὸς τοῦ ἐδάφους. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον μέγα δένδρον ἔχει μεγάλην καὶ βαθεῖαν ρίζαν. Ἡ ρίζα αὐτοῦ διακλαδίζεται κάτω ὡς οἱ κλάδοι αὐτοῦ ἄνω. ἔχει τὸ σχῆμα τὸ ὁποῖον ἐνταῦθα βλέπομεν. Ἄλλ' ὅταν τὸ φυτὸν εἶναι μικρὸν

καὶ δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη πολλοῦ στήριγματος, ἡ ρίζα εἶναι διάφορος, καὶ εἶναι κατεσκευασμένη τὸ πλεῖ-

στον ἐξ ἰνῶν ὡς ἐν τῷ σχήματι τούτῳ φαίνεται.

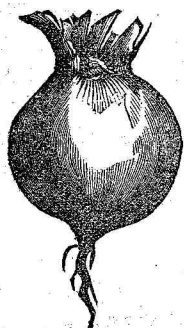

Ῥίζαι τινὲς γίνονται καὶ πρὸς ἕτερον σκοπόν. Πλὴν τοῦ ὅτι τρέφουσι τὸ φυτὸν καὶ στηρίζουσιν αὐτό, ἡ ρίζα ἐνίοτε εἶναι ἀντιτροφῆς. Ὅταν ρίζαι τις ᾖναι πρὸς τοιαύτην χρῆσιν εἶναι μεγάλη παρατηρήσατε τὴν ρίζαν τῆς ῥαβάνης. Ἴδου τὸ σχῆμα αὐτῆς. Τὸ φυτὸν

ἔχει ἀνάγκην τόσῳ μεγάλῃ ρίζῃς ὡς αὕτη πρὸς θρέψιν καὶ στήριξιν αὐτοῦ. Τὸ φυτὸν οὐδὲν εἶναι ἢ σύμπλεγμα φύλλων, καὶ μετὰ πολὺ μικρᾶς ρίζης ἡδύνατο νὰ ἴσταται ἐν τῷ ἐδάφει· μικρὰ δὲ ρίζα θὰ ἡδύνατο ἐπίσης νὰ ἀπομυζήσῃ ὅλον τὸν χυμὸν τὸν ὁποῖον τὸ φυτὸν χρειάζεται. Τόσῳ μικρὸν φυτὸν θὰ ἡδύνατο νὰ προχωρήσῃ μετὰ πολὺ μικροῦ στομάχου.

Ἐνθυμείσθε ὅτι ἐν τῷ κεφαλαίῳ περὶ σπόρων εἵπομεν ὅτι ὁ σποροδόχος εἶναι ἐνίοτε μείζον ἢ ὅσον χρειάζεται νὰ ᾖναι ἐάν μόνον ἐχρεσίμευσεν ὡς σποροδόχος, ἀλλὰ σκοπὸς αὐτοῦ εἶναι νὰ χρησιμεύῃ καὶ δι' ἄλλο τι εἶναι καρπὸς πρὸς βρώσιν ὡς καὶ σποροδόχος, ἔχει ὅθεν δύο σκοπούς. πλὴν τοῦ ὅτι ἀπομυζᾷ τὴν τροφήν, εἶναι καὶ τροφή διὰ τὰ ζῶα.

Ἐν ταῖς μεγάλαις ταύταις ρίζαις τὰ στόματα ἀπομυζῶντα τὸν χυμὸν δὲν εἶναι ἐν τῷ σώματι τῆς ρίζης. Εἰσὶν ἐν ταῖς μικραῖς ἰσὶν, αἰτινὲς εἰσὶν ἡνωμέναι εἰς τὴν κυρίως ρίζαν, ὡς βλέπετε ἐν τῇ ῥαβάνῃ. Ἐν τῇ ρίζῃ τῆς κράμβης ὡς φαίνεται ἐν

τῷ σχήματι ὑπάρχει εἰδὸς τι οὐρᾶς ἐντὸς τοῦ ἐδάφους κατερχομένης ἀπὸ τῆς βάσεως αὐτῆς. Αἱ ἴνες ἔνθα τὰ στόματ' εἰσὶν ἀποτελοῦσι μέρος τῆς οὐρᾶς.

Ἐν τισὶ φυτοῖς αἱ ρίζαι λίαν περιέργως σχηματίζονται. Βλαστοὶ ἐξέρχονται καὶ διατρέχουσι τὸ ἔδαφος. Μετὰ τινα χρόνον οἱ βλαστοὶ οὗτοι, ἐκπέμπουσι ρίζας ἐντὸς τοῦ ἐδάφους, ὡς ἐνταῦθα παρίσταται.

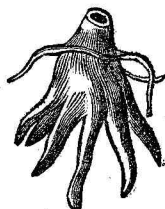
Ἡ χαμοκέρσος ἐξαπλοῦται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον.

Αὕτη εἶναι περίεργος ρίζα. Ἐξαπλοῦται ὡς χεῖρ. Ἐκαστος τῶν δακτύλων δύναται νὰ χωρισθῇ τῶν λοιπῶν, καὶ αὐξάνει ἀφ' ἑαυτοῦ.

Ῥίζαι τινὲς εἰσι βολβοί· τὸ κρόμμυον ἔχει βολ-

βώδη ρίζαν· σχηματίζεται δὲ ἐκ φλοιῶν, ὡς τὸ κατωτέρω σχῆμα. Οὗτοι κεῖνται ἐν τῇ γῇ λίαν ἥσυχον·

καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα. Ἡ ζωὴ ἐν αὐτοῖς ὑπνώττει, ὡς συμβαίνει καὶ εἰς τοὺς κάλυκας. Ἀλλ' ἐξαλείφεται κατὰ τὴν ἀνοιξιν καὶ ἡ ρίζα κατέρχεται ἀπὸ τῆς βάσεως τῶν βολβῶν καὶ τὰ φυτὰ ἐξέρχονται ἐκ τῶν κορυφῶν αὐτῶν. Τινὲς λέγουσιν ὅτι ὁ βολβὸς εἶναι ὡ-

σανεὶ κάλυξ, μόνον διαφέρει διότι εἶναι ἐντὸς τοῦ ἐδάφους, ἀντὶ νὰ ᾖναι εἰς τὸν ἀέρα ὡς πολλοὶ κάλυκες εἰσιν. Ἀλλὰ τὸ κρόμμυον εἶναι κάλυξ, καὶ αἱ πραγματικαὶ ρίζαι τοῦ φυτοῦ εἶναι αἱ διακλαδιζόμεναι ἐκ τῆς βάσεως τοῦ βολβοῦ.

Τὰ πλεῖστα τῶν φυτῶν λαμβάνουσι τὴν τροφήν αὐτῶν ἐκ τοῦ ἐδάφους, ἀλλ' ἄλλα δέχονται αὐτὴν ἐκ τοῦ ὕδατος. Τοῦτο συμβαίνει εἰς τὰς λίμνας καὶ τὰς δεξαμενὰς ἔνθα τὸ ὕδωρ εἶναι στάσιμον. Βλέπομεν μικρὰ φύλλα ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος, αἱ δὲ ρίζαι κρέμονται ὡς κλωστὰ ἀπὸ τῶν φύλλων. Ὑπάρχει ἐπομένως οὐσία τις ἐν τῷ ὕδατι, τὴν ὁποίαν ἀπομυζῶσιν αἱ ρίζαι αὗται καὶ οὕτω αὐξάνουσι τὰ φύλλα. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ φυτὰ ζῶντα ἐπὶ ἐτέροις φυτοῖς· ὁ χυμὸς ὅστις τρέφει τὰ φυτὰ ταῦτα προέρχεται ἐκ τῶν φλοιῶν τῶν δένδρων· καλοῦνται δὲ παράσιτα.

ΤΟ ΧΡΩΜΑ ΤΟΥ ΠΕΝΘΟΥΣ

Εἶναι παράδοξον νὰ παρατηρήσῃ τις τὰ διάφορα χρώματα τὰ ὁποῖα διάφοροι χώροι παρεδέχθησαν πρὸς ἑκφρασιν πένθους. Ἐν τῇ Εὐρώπῃ τὸ μέλαν εἶναι εἰς γενικὴν χρῆσιν, ὡς παριστῶν τὴν σκοτεινότητα, πρὸς τὴν ὁποίαν ὁ θάνατος ὁμοιάζει. Ἐν τῇ Σινικῇ, τὸ λευκόν, διότι ἐλπίζουσι ὅτι οἱ νεκροὶ εἶναι εἰς τὸν οὐρανόν, τὸν τόπον τῆς καθαρότητος. Ἐν Αἰγύπτῳ τὸ κίτρινον, παριστῶν τὴν παρακμὴν τῶν δένδρων καὶ ἀνθέων. Ἐν τῇ Αἰθιοπίᾳ τὸ ὑπόμελαν, τὸ χρῶμα τῆς γῆς ἐξ ἧς ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθη, καὶ πρὸς ἣν ἐπανέρχεται. Ἐν διαφόροις τόποις τῆς Τουρκίας, τὸ κυανοῦν παριστῶν τὸν οὐρανόν, ἔνθα ὡς ἐλπίζουσιν οἱ νεκροὶ μεταβαίνουσιν· ἀλλ' ἐν ἄλλοις μέρεσι, τὸ πορφυροῦν ἢ ἰώχρουν, διότι ὃν μίγμα μέλανος καὶ κυανοῦ, παρίστανει θλίψιν ἀφ' ἐνὸς καὶ ἐλπίδα ἀφ' ἐτέρου.